

Schmautzer proti Rakousku, rozsudek ze dne 23. 10. 1995

Stěžovatel: Schmautzer

Žalovaný stát: Rakousko

Číslo stížnosti: 15523/89

Datum: 23.10.1995

Článek Úmluvy: čl. 5

čl. 50

čl. 6 odst. 1

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: spravedlivý proces, správní řízení/soudní řízení správní, trestní obvinění, výhrady

Významnost: 2

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

23. října 1995

VĚC SCHMAUTZER

(Rozsudek ve věci Schmautzer versus Rakousko)

Evropský soud pro lidská práva zasedající v souladu s článkem 43 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a příslušných ustanovení Jednacího řádu A jako Senát, který tvořili soudci: R. Ryssdal, předseda, F. Matscher, L. – E. Pettiti, R. Macdonald, S. K. Martens, I. Foighel, J. M. Morenilla, Sir John Freeland, J. Makarczyk, jakož i H. Petzold, tajemník Soudu, po neveřejné poradě, která se konala ve dnech 28. dubna a 28. září 1995, vynáší následující rozsudek, který byl přijat posledně uvedeného dne:

POSTUP

1. Případ byl postoupen Soudu Evropskou komisí pro lidská práva (dále jen „Komise“) dne 9. září 1994, a lo v rámci tříměsíční lhůty stanovené článkem 32 § 1 a článkem 47 Úmluvy. Tomu předcházelo podání stížnosti (č. 15523/89) proti Rakouské republice, předložené Komisi podle Článku 25, rakouským občanem, panem Peterem Schmautzerem. dne 26. května 1989. Žádost Komise se opírala o články 44 a 48 a o prohlášení, jímž Rakousko uznalo obligatorní jurisdikci Soudu (článek 46). Účelem žádosti bylo získání rozhodnutí o lom, zda skutkový děj případu zakládá porušení závazků žalovaného státu podle článku 6 § 1 Úmluvy.
2. V odpovědi na dotaz učiněný podle ustanovení 33 § 3 (d) Jednacího řádu Soudu A, stěžovatel prohlásil, že si přeje zúčastnit se řízení; předseda mu povolil, aby svou věc přednesl sám (ust. 30) v německém jazyce (ust. 27 § 3).

3. Dne 24. září 1994 předseda Soudu rozhodl s přihlédnutím k ustanovení 21 § 6 a v zájmu řádného chodu justice, že se vytvoří jediný Senát k posouzení tohoto případu, jakož i případů Umlauft, Gradinger, Pramstaller, Palaoro a Pfarrmeier versus Rakousko. Do ustaveného Senátu byli z moci úřední jmenováni pánové F. Matscher, zvolený soudce rakouské národnosti (článek 43 Úmluvy), a R. Ryssdal, předseda Soudu (ust. 21 § 3 /b/). Téhož dne předseda Soudu v přítomnosti tajemníka Soudu vylosoval jména ostatních sedmi členů, a to pánů L. - E. Pettitiho, R. Macdonalda, S. K. Martense, I. Foighela, J. M. Morenilly, Sira Johna Freeland a J. Makarczyka (článek 43 in fine Úmluvy a ust. 21 § 4).
4. Jako předseda Senátu (ust. 21 § 5) pan Ryssdal prostřednictvím tajemníka Soudu konzultoval se zástupcem rakouské vlády (dále jen „Vláda“), s žadatelem a s delegátem Komise postup řízení (ust. 37 § 1 a 38). Na základě následně vydaného nařízení tajemník Soudu obdržel zápis Vlády dne 20. ledna 1995 a zápis stěžovatele dne 30. ledna 1995. Dne 3. února postoupila Komise tajemníkovi Soudu různé dokumenty, které si tajemník vyžádal na základě pokynů předsedy.
5. V souladu s rozhodnutím předsedy se veřejné jednání konalo v Paláci lidských práv ve Strasbourgu dne 26. dubna 1995. Soud předtím vykonal přípravné řízení. K Soudu se dostavili:

(a) za Vládu pan F. Cede, velvyslanec, vedoucí mezinárodně právního odboru, Spolkové ministerstvo zahraničních věcí, zástupce Vlády; si. I. Siess, odbor pro Ústavu, Spolkové kancléřství, poradce; si. E. Bertagnoli, mezinárodně právní odbor. Spolkové ministerstvo zahraničních věcí. poradce;

(b) za Komisi pan A. Weitzel, delegát;

(c) za stěžovatele pan P. Schmutzner, advokát.

Soud vyslechl úvodní přednesy pánů Weitzela, Schmutznera a Cedehe, jakož i odpověď na otázku, kterou položil.

SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

1. Okolnosti případu
2. Dne 30. dubna 1986 policie zastavila pana Petera Schmutznera, když řídil své auto. Nebyl připoután bezpečnostním pásem. Formou „rozhodnutí o potrestání“ (Straferkenntnis) ze dne 1. června 1987 mu spolkový policejní orgán (Bundespolicieidirektion) v Grazu uložil pokutu 300 rakouských schillingů (ATS) pod hrozbou uvěznění na dvacet čtyři hodiny v případě jejího nezaplacení, a to za přestupek ve smyslu oddílů III (1) a (5) (a) třetího dodatku k zákonu o motorových vozidlech (Kraftfahrzeuggesetz - viz níže odstavec 10).
3. Stěžovatel se odvolal proti tomuto rozhodnutí k úřadu zemské vlády Štýrska (Amt der Landesregierung), který rozhodnutí o potrestání potvrdil dne 2. února 1988 s tím, že pokutu snížil na 200 ATS pod hrozbou uvěznění na čtrnáct hodin v případě jejího nezaplacení.
4. Dne 6. dubna 1988 se stěžovatel odvolal k Ústavnímu soudu (Verfassungsgerichtshof). Stěžoval si na porušení principu, podle něhož jsou si všichni občané před zákonem rovni, a uvedl, že byl subsidiárně odsouzen k odnětí svobody správním orgánem, který nebyl „nezávislým a nestranným“ soudem, čímž došlo k porušení článků 5 a 6 Úmluvy. Současně tvrdil, že požadavek být připoután bezpečnostním pásem znamená zásah do jeho soukromého života, což odporuje článku 8 Úmluvy. Dne 27. února 1989, na závěr projednávání případu v neveřejném zasedání, se Ústavní soud odmítl zabývat odvoláním [článek 144 § 2 Spolkové Ústavy (Bundes - Verfassungsgesetz) - viz níže odstavec 12], protože z hlediska judikatury k článku 6 Úmluvy nemělo dostatečné vyhlídky na úspěch; kromě toho se případ nenacházel mimo jurisdikci Správního soudu (Verwaltungsgerichtshof)- Na žádost pana Schmutznera se Ústavní soud rozhodl postoupit stížnost Správnímu soudu.
5. Dne 20. září 1989 zastavil Správní soud řízení, jež před ním probíhalo, protože stížnost pana

Schmautzera nesplňovala podstatné ani formální náležitosti článku 34 (2) zákona o Správním soudu (Verwaltungsgerichtshofsgesetz – viz níže odstavec 14).

6. Relevantní vnitrostátní právo
7. Právní předpisy o silničním provozu
8. Článek III zákona z roku 1976 ve znění zákona z roku 1984, jímž byl změněn zákon o motorových vozidlech z roku 1967 (Kraftfahrgesetz), stanoví toto: „1. Je-li sedadlo motorového vozidla vybaveno bezpečnostním pásem, jak vyžaduje zákon o motorových vozidlech, musí být řidič a spolucestující, kteří sedí na takovém sedadle, připoutáni bezpečnostním pásem obvyklým způsobem (bestimmungsgemäß)... 5. Správního přestupku, za který může být uložen trest pokuty ve výši 100 ATS formou rozhodnutí o potrestání bez ústního jednání (Organstrafverfügung) na základě článku 50 zákona o správním trestání z roku 1950. se dopustí: (a) řidiči motorového vozidla nebo (b) cestující v motorovém vozidle, kteří nesplní podmínky uvedené v odstavci (1), první větě.

V případě odmítnutí zaplatit pokutu ve výši ..., může (příslušný) orgán uložit pokutu až do výše 300 ATS s podpůrným trestem uvěznění až do dvaceti čtyř hodin, nebude-li pokuta zaplacená... “

1. Řízení
2. Článek 90 § 1 Spolkové Ústavy (Bundes – Verfassungsgesetz) stanoví toto: „Jednání před soudy v civilních a v trestních věcech bude ústní a veřejné. Výjimky může stanovit pouze zákon.“
3. Řízení před Ústavním soudem
4. Na základě článku 144 § 1 Spolkové Ústavy je Ústavní soud, je-li mu zaslána stížnost (Beschwerde), povinen rozhodnout, zda správním rozhodnutím (Bescheid) bylo porušeno právo zaručené Ústavou, nebo zda bylo aplikováno nařízení (Verordnung) v rozporu se zákonem, zákon v rozporu s Ústavou nebo (zda byla aplikována) mezinárodní smlouva neslučitelná s rakouským právem. Článek 144 § 2 stanoví toto: „Až do okamžiku jednání může Ústavní soud odmítnout formou rozhodnutí (Beschluss) zabývat se odvoláním, neexistují-li dostatečné vyhlídky na úspěch, nebo nelze-li očekávat, že rozsudek objasní některou otázku ústavního práva. Soud nemůže odmítnout zabývat se případem vyloučeným z jurisdikce Správního soudu podle článku 133.“
5. Řízení před Správním soudem
6. Podle článku 130 § 1 Spolkové Ústavy je Správní soud povolán projednávat, inter alia. stížnosti, v nichž se tvrdí, že je správní rozhodnutí nezákonné.
7. Článek 34 (2) zákona o Správním soudu (Verwaltungsgerichtshofsgesetz) stanoví toto: „Stížnosti, které nejsou v rozporu s některou z okolností uvedených v odstavci (1), ale které nesplňují podmínky formy a obsahu, stanovené v člancích 23, 24, 28 a 29, se odročí o krátkou dobu. aby bylo možné jejich nedostatky zhojit («Behebung der Mängel»); stížnosti, které nebyly upraveny v rámci stanovené lhůty, se pokládají za vzaté zpět.“
8. Článek 39 (1) výslovně stanoví, že na konci předběžného řízení (Vorverfahren) Správní soud musí konat ústní jednání, pokud o to stěžovatel požádá. Článek 39 (2) zní následovně: „Bez ohledu na žádost strany podle odstavce (1) může Správní soud rozhodnout, že nenařídí ústní jednání, jestliže: 1. řízení musí být zastaveno (článek 33) nebo stížnost zamítnuta (článek 34); 2. napadené rozhodnutí musí být zrušeno jako nezákonné pro nedostatek jurisdikce napadeného orgánu (článek 42 /2/ /2/); 3. napadené rozhodnutí musí být zrušeno jako nezákonné pro porušení procesních ustanovení (článek 42 /2/ /3/); 4. napadené rozhodnutí musí být zrušeno, protože jeho obsah je nezákonný s ohledem na ustálenou judikaturu Správního soudu; 5. ani napadený orgán ani žádná jiná strana před Soudem neučinily písemná podání v odpověď a napadené rozhodnutí musí být zrušeno; i. soudu je zřejmé z přednesů stran během před ním probíhajícího řízení a ze spisů o předchozím správním řízení, že v ústním jednání pravděpodobně nedojde k dalšímu objasnění případu.“ Odstavce 1 a 3 článku 39 (2) jsou v platnosti od roku 1958; odstavec 4 a 5 byly přijaty v roce 1964 a odstavec 6 v roce 1982.

9. Článek 41 (1) zákona o Správním soudu stanoví toto: „Pokud Správní soud nenalezne žádnou nezákonní! vyplývající z nedostatku jurisdikce napadeného orgánu nebo z porušení procesních ustanovení (článek 42 /2/ /2/ a /3/) ..., musí posoudit napadené rozhodnutí na základě skutečností nalezených napadeným orgánem a s přihlédnutím k předloženým stížnostem ... Jestliže usoudí, že důvody, které dosud nebyly sděleny jedné ze stran, by mohly být rozhodující pro rozhodnutí (o jedné z těchto stížností) ..., musí vyslechnout strany k tomuto bodu nezbytné, musí řízení odročit.“
10. Článek 42 (1) téhož zákona stanoví, že není-li uvedeno jinak, musí Správní soud buď stížnost zamítnout jako nedůvodnou nebo zrušit napadené rozhodnutí. Na základě článku 42 (2) „Správní soud zruší napadené rozhodnutí, je-li nezákonné: 1. s ohledem na jeho obsah, (nebo) 2. protože napadený orgán neměl jurisdikci, (nebo) 3. pro porušení procesních ustanovení tím, že
- (a) napadený orgán shledal prokázanými skutečností, které jsou v rozporu se spisovým materiálem, nebo
- (b) skutečností vyžadují další přešetření v důležitém bodě, nebo
- (c) napadený orgán nerespektoval procesní ustanovení, což mohlo vést k jeho odlišnému rozhodnutí.“
18. Jestliže Správní soud napadené rozhodnutí zruší, „jsou správní orgány povinny ... učinit okamžitá opatření za použití právních prostředků, které mají k dispozici, aby v daném případě nastolily právní situaci, která odpovídá právnímu názoru (Rechtsanschauung) Správního soudu“ (článek 63 / 1 /).
19. Rozsudkem ze dne 14. října 1987 (G 181/86) Ústavní soud rozhodl takto: „Ze skutečnosti, že bylo nezbytné rozšířit výhradu k článku 5 Úmluvy takovým způsobem, aby se vztahovala i na procesní záruky článku 6 Úmluvy s ohledem na vztah mezi těmito dvěma ustanoveními, nepřímo vyplývá, že omezená kontrola [die (bloß) nachprüfende Kontrolle], vykonávaná Správním soudem nebo Ústavním soudem, je nedostačující, pokud jde o trestní sankce ve smyslu Úmluvy, které výhrada nezahrnuje.“
20. „Nezávislé správní senáty“
21. V souladu s článkem 129 Spolkové Ústavy byly ve spolkových zemích vytvořeny „nezávislé správní senáty“ (Unabhaengige Verwaltungssenaten), a to s účinností od 1. ledna 1991. Posláním těchto senátů je posuzovat skutkové i právní otázky vznikající v případech správních přestupků (Verwaltungsübertretungen).

III. Výhrada Rakouska k článku 5 Úmluvy

21. Ratifikační listina k Úmluvě, kterou rakouská vláda uložila u depozitáře dne 3. září 1958, obsahuje, inter alia, výhradu, která zní takto: „Ustanovení článku 5 Úmluvy budou aplikována tak, aby nedocházelo k narušování opatření ke zbavení svobody ve smyslu zákonů o správním řízení, BGB1 (Spolkový úřední věstník) č. 172/1950, s výhradou následné kontroly prováděné Správním soudem nebo Ústavním soudem ve smyslu Spolkové Ústavy Rakouska.“

ŘÍZENÍ PŘED KOMISÍ

22. Pan Schmautzer se obrátil na Komisi dne 26. května 1989. S odvoláním na články 5 a 6 Úmluvy si stěžoval, že v řízení, které mohlo vést k jeho odsouzení k trestu odnětí svobody, neměl přístup k nezávislému a nestrannému soudu. Dále si pak stěžoval na zasahování do svého soukromého života v rozporu s články 8 a 14 Úmluvy, a to tím, že mu byla uložena povinnost připoutat se bezpečnostním pásem.
23. Dne 10. května 1993 Komise shledala stížnost (č. 15523/89) přípustnou, pokud se jedná o

článek 6, a nepřipustnou, pokud se jedná o její zbývající část. Ve své zprávě ze dne 19. května 1994 (článek 31) vyjádřila Komise názor, že byl porušen článek 6 § 1, pokud jde o přístup k soudu (jednomyslně), a že nevzniká samostatná otázka při aplikaci článku 6 § 1, pokud jde o nekonání ústního jednání (jednomyslně).

Konečné návrhy Vlády předložené Soudu

24. Ve svém podání Vláda požádala Soud, aby stanovil, že „Článek 6 Úmluvy nelze na daný případ aplikovat; nebo alternativně, že článek 6 Úmluvy nebyl porušen ve sporném trestněsprávním řízení.“

PRAVNÍ ZJIŠTĚNÍ

1. Údajné porušení článku 6 § 1 Úmluvy
2. Stěžovatel si stěžoval na porušení článku 6 § 1 Úmluvy, který stanoví: „Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla projednána veřejně ... nezávislým a nestranným soudem, ... který rozhodne ... o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu.“ Stěžovateli bylo, jak sám tvrdil, odepřeno právo na „soud“ a projednání (jeho záležitosti) takovýmto orgánem.
3. Uplatnění článku 6 § 1
4. K existenci „trestního obvinění“
5. V podání pana Schmutzera znamenalo jeho obvinění ze spáchání trestněsprávního přestupku „trestní obvinění“. Vláda toto tvrzení nenapadla.
6. Aby bylo možné určit, zda lze přestupek kvalifikovat jako „trestný“ pro účely Úmluvy, je třeba se nejdříve přesvědčit o tom, zda ustanovení definující přestupek náleží v právním systému napadeného státu k trestnímu právu; poté je třeba posoudit „skutečnou povahu přestupku“ a stupeň přísnosti hrozícího trestu (viz mimo jiné rozsudek ve věci Öztürk versus Německo ze dne 21. února 1984, Serie A č. 73, str. 18, § 50 a rozsudek ve věci Demicoli versus Malta ze dne 27. srpna 1991, Série A č. 210, str. 15 – 17, §§ 31 – 34).
7. Shodně s Komisí Soud poznamenává, že ačkoli dané přestupky a následné řízení v daném případě spadají do správní oblasti, mají přesto trestní povahu. To se mimo jiné odráží i na použité terminologii. V rakouském právu se hovoří o správních přestupcích (Verwaltungsstraftaten) a o správním řízení trestním (Verwaltungsstrafverfahren). Kromě toho trest uložený stěžovateli byl provázen nařízením k jeho uvěznění pro případ, že stěžovatel pokutu nezaplatí (viz výše odstavec 10). Tyto úvahy stačí k tomu, aby bylo možné pro účely Úmluvy kvalifikovat přestupek, z něhož byl stěžovatel obviněn, jako „trestní“.
8. Výhrada Rakouska k článku 5 Úmluvy
9. Podle Vlády spadalo napadené řízení pod rozsah výhrady Rakouska k článku 5 Úmluvy. Nelze pochybovat o tom, že zmínkou o „opatřeních ke zbavení svobody“ zamýšlela rakouská vláda začlenit do výhrady též řízení spojené s takovými opatřeními. Jakýkoli jiný výklad by neměl smysl a navíc by směřoval proti záměru (rakouských) orgánů, kterým bylo vyloučit z rozsahu Úmluvy celý správní systém, včetně hmotněprávních a procesních ustanovení trestního práva správního. Tak by tomu bylo dokonce i v případě, kde – jako je tomu zde – byl obviněný pouze pokutován, i když nezaplacení pokuty by bylo mělo podpůrně za následek jeho uvěznění. Zákon o motorových vozidlech nebyl uveden mezi čtyřmi zákony citovanými ve výhradě. Avšak jeden z těchto zákonů, trestní zákon správní, ve svém článku 10 stanoví, že pokud není uvedeno jinak, určují povahu a přísnost sankcí obecné správní zákony. Z tohoto hlediska je nepodstatné, že článek III třetího pozměněného znění zákona o motorových vozidlech, který byl aplikován v tomto případě, byl vydán až poté, kdy byla výhrada uložena u depozitáře (Úmluvy), protože toto ustanovení objasňuje pouze podstatu povinnosti stanovené zákonem o motorových vozidlech z roku 1955.
10. Stěžovatel tvrdil, že výhradu nelze na daný případ aplikovat. Tato výhrada především nesplňuje podmínky článku 64 Úmluvy, který stanoví toto ; „1. Každý stát může při podpisu

této Úmluvy nebo deponování své ratifikační listiny učinit výhradu ke kterémukoli ustanovení Úmluvy, pokud zákon, který v té době platí na jeho území, není v souladu s tímto ustanovením. Výhrady všeobecné povahy nejsou podle tohoto článku povoleny. 2. Každá výhrada učiněná podle tohoto článku musí obsahovat stručný popis příslušného zákona.“ Dále, při jeho přesném výkladu, znění článku vylučuje rozšíření jeho působnosti na oblast procesní, jak se stalo zde.

11. Soud zdůrazňuje, že v rozsudku ve věci Chorrherr versus Rakousko ze dne 25. srpna 1993 stanovil, že výhrada Rakouska k článku 5 Úmluvy je slučitelná s článkem 64 (Serie A č. 266 – B, str. 35, § 21). Zbývá tudíž ujistit se o tom, zda ustanovení aplikovaná v daném případě spadají pod rozsah této výhrady. Tato ustanovení se v určitém důležitém ohledu liší od těch, o něž se jednalo v případě Chorrherr. Soud konstatuje, že pan Schmautzer opřel svou stížnost o článek 6 Úmluvy, zatímco v textu výhrady, na kterou se odvolala Vláda, se cituje pouze článek 5, přičemž tato výhrada se výslovně zmiňuje pouze o opatřeních ke zbavení svobody. Kromě toho se výhrada uplatňuje jen tehdy, pokud byla aplikována jak hmotněprávní, tak i procesní ustanovení jednoho nebo více ze čtyř zvláštních zákonů v ní citovaných. Zde však byla aplikována ustanovení jiného zákona, tj. zákona o motorových vozidlech z roku 1967. Tyto úvahy dostatečně opravňují k závěru, že se na daný případ zmíněná výhrada nepoužije.
12. Soulad s článkem 6 § 1
13. Přístup k soudu
14. Pan Schmautzer tvrdil, že žádný z orgánů, které se jeho případem zabývaly v napadaném řízení, nelze pokládat za „soud“ ve smyslu článku 6 § 1. To platí nejen pro správní orgány, ale i pro Ústavní soud, jehož kontrola se omezuje pouze na otázky ústavnosti, a především pak pro Správní soud. Posledně jmenovaný soud je vázán skutkovými zjištěními správních orgánů s výjimkou procesního nedostatku ve smyslu článku 42 (2) odstavec 3 zákona o správním soudu (viz výše uvedený odstavec 17). Správní soud tudíž není oprávněn sám si opatroval důkazy nebo konstatovat fakta či se seznamovat s novými skutečnostmi. Kromě toho v případě zrušení správního opatření není oprávněn nahradit je svým vlastním rozhodnutím, ale je vždy povinen vrátit případ příslušnému správnímu orgánu. Krátce řečeno, jeho kontrola se omezuje výlučně na právní otázky, takže jej nelze pokládat za orgán s plnou soudní jurisdikcí.
15. Vláda s tímto tvrzením nesouhlasila, zatímco Komise je akceptovala.
16. Soud připomíná, že rozhodnutí přijatá správními orgány, které samy nesplňují požadavky článku 6 § 1 Úmluvy – jak je tomu v daném případě u spolkového policejního orgánu a u úřadu zemské vlády (viz výše odstavce 6 a 7) – musí podléhat následné kontrole „soudního orgánu, který má plnou soudní jurisdikci“ (viz, inter alia a mutatis mutandis, následující rozsudky: Albert a Le Compte versus Belgie ze dne 10. února 1983, Serie A č. 58, str. 16, § 29; Ötziirk. výše citovaný, str. 21 – 22, § 56 a Fischer versus Rakousko ze dne 26. dubna 1995, Serie A č. 312, str. 17, § 28).
17. Ústavní soud není takovýmto orgánem. V daném případě mohl posoudit napadené řízení pouze z hlediska jeho souladu s Ústavou, což mu neumožňovalo posoudit všechna relevantní fakta. Proto postrádal jurisdikci požadovanou článkem 6 § 1.
18. Pravomoc Správního soudu je třeba posoudit ve světle té skutečnosti, že tento soud v daném případě zasedal v řízení, které mělo z hlediska Úmluvy trestní povahu. Z toho vyplývá, že posuzuje-li se slučitelnost jeho pravomoci s článkem 6 § 1, je třeba přihlídnout ke stížnostem předloženým tomuto soudu stěžovatelem, jakož i k charakteristickým znakům pojmu „soudní orgán, který má plnou jurisdikci“. Mezi tyto znaky náleží pravomoc zrušit v každém ohledu, jak ohledně skutkových, tak i ohledně právních otázek, rozhodnutí nižšího orgánu. Jelikož Správní soud takovou pravomoc nemá, nelze jej pokládat za „soud“ ve smyslu Úmluvy. Kromě toho Ústavní soud ve svém rozsudku ze dne 14. října 1987 konstatoval, že pokud se jedná o trestní sankce, na něž se nevztahuje výhrada k článku 5, je omezená kontrola vykonávaná Ústavním soudem nebo Správním soudem „dostatečná (viz výše odstavec 19).
19. Z toho vyplývá, že stěžovatel neměl přístup k „soudu“. Proto v tomto bodě došlo k porušení článku 6 § 1.

20. Neexistence ústního jednání
21. Pan Schmutz dále kritizoval Správní soud za to, že nenařídil ústní jednání.
22. S přihlédnutím k závěru uvedenému výše v odstavci 37, Soud neshledává nezbytným se touto stížností zabývat.
23. Uplatnění článku 50 Úmluvy
24. Podle článku 50 Úmluvy, „Jestliže Soud zjistí, že rozhodnutí nebo opatření soudního nebo jakéhokoli jiného orgánu Vysoké smluvní strany je zcela, nebo částečně v rozporu se závazky vyplývajícími z této Úmluvy a jestliže vnitrostátní právo této strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků takového rozhodnutí nebo opatření. Soud v rozhodnutí přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“
25. Delegát Komise přenechal otázku spravedlivého zadostiučinění volné úvaze Soudu.
26. Škoda
27. Pokud jde o hmotnou škodu, stěžovatel se domáhal vrácení částky, kterou zaplatil jako pokutu, tj. 200 ATS.
28. Vláda namítla, že Soud není oprávněn zrušit odsouzení vynesené vnitrostátními soudy nebo nařídít vrácení pokuty. Kromě toho Soud nemůže při přiznání náhrady spekulovat nad tím, jaký by byl býval výsledek řízení, kdyby byl měl stěžovatel přístup k soudu ve smyslu článku 6 § 1 Úmluvy.
29. Soud s touto námitkou souhlasí. Soud nemůže spekulovat nad tím, jaký by byl býval výsledek napadeného řízení, kdyby bylo bývalo nedošlo k porušení Úmluvy (viz rozsudek ve věci Hauschildt versus Dánsko*) je dne 24. května 1989. Serie A č. 154, str. 24. § 57, rozsudek ve věci Saidi versus Francie ze dne 20. září 1993, Série A č. 261 – C. str. 58, § 49 a výše citovaný rozsudek ve věci Fischer, str. 21, § 47). Soud má za to, že vzhledem k okolnostem případu, tento rozsudek je pro stěžovatele dostatečnou náhradou škody.
30. Náklady a výdaje
31. Kromě toho pan Schmutz požadoval zaplacení částky 111 217 ATS jako úhrady nákladů a výdajů vynaložených při řízení před vnitrostátními soudy a poté před orgány Úmluvy.
32. Vláda vyjádřila názor, že je možno vzít v úvahu pouze řízení před Správním soudem – kde došlo k údajnému porušení – jakož i řízení ve Strasbourgu. Současně vláda napadla výši nákladů, přičemž byla ochotna zaplatit celkovou částku 54 900 ATS.
33. Vycházejí ze zásady equity a s přihlédnutím k informacím, jimiž disponuje, jakož i ke své judikatuře, Soud přiznává panu Schmutzovi částku 70 000 ATS.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ:

1. stanoví, že článek 6 § 1 Úmluvy se v tomto případě uplatní;
2. stanoví, že citovaný článek byl porušen, pokud se jedná o přístup k soudu;
3. stanoví, že není nezbytné posuzovat stížnost na neexistující ústní jednání před Správním soudem;
4. stanoví, že žalovaný stát je povinen zaplatit stěžovateli během tří měsíců 70 000 (sedmdesát tisíc) rakouských šillingů jako náhradu nákladů a výdajů;
5. zamítá zbývající část žádosti o spravedlivé zadostiučinění.

Vyhotoveno v jazyce anglickém a francouzském a vyneseno při veřejném jednání v Paláci lidských práv ve Bgpbourgu dne 23. října 1995.

Herbert PETZOLD

tajemník

Rolv RYSSDAL

předseda

*) Viz Výběr z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Strasburgu, přílohový sešit číslo IV/95, Rozsudek Evropského soudu o stížnosti č. 10486/83, str. 14